

«SLOVENEČ» volja
po pošti na vse strani Jugo-
slavije in v Ljubljani:
za celo leto naprej . . . K 120—
za pol leta 90—
za četrt leta 45—
za en mesec 15—
za tiskarstvo odelno K 240—

Sobotna izdaja:
za celo leto K 30—
za tiskarstvo 35—

SLOVENEČ

Inserati:
Enostopna pettivrsta (38 mm
široka in 3 mm visoka ali uje
prostor)
za enkrat po K 4-50
uredni razglas, postava
id. po K 6-—
pri večjem naročilu popust.
Najmanjši oglaš 50/50 mm K 20
Izjava vsak dan izvenim po
nedeljek in dan po prazniku
ob 5. uri zjutraj.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rekopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, upravn. št. 322.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne hran.
ljubljanske št. 650 za naročnino in št. 349 za oglaš,
avstr. in češke 24.737, ogr. 28.511, bosn.-herc. 7563.

Koncentracijska vlada gotova?

Belgrad, 10. maja. (Izvirno.) Pogaja-
nja radi sestave koncentracijske vlade še
niso dovršena ter je nastal v pogajanjih
kratek odmor. Sodijo, da bo v spornih
točkah padla tekoma jutrišnjega dne od-
ločitev. Jutri pride na vrsto vprašanje
oseb, ki bi vstopile v novi kabinet, ker je
vprašanje o razdelitvi ministrskih por-
tfejev že rešeno. Parlamentarna zajednica
kot najmanjša skupina dobi 9 listnic, de-
mokraski zajednica s skupino dr. Smol-
lake pa 8 listnic. V slučaju, da klub dr.
Smolake ne vstopi v vlado, pripadejo tem-
u klubu namenjeni portfelji parlemen-
tarni zajednici. Ministrstvo za vojno in
mornarico ter ministrstvo za zunanje
stvari ne prideta pri razdelitvi portfeljev
v pošte. Demokraski klub kandidira za
prosveto Svetozara Pribečevića, za agrar-
no reformo dr. Krizmana, za notranje za-
deve dr. Draškovića ali Davidovića ter
dr. Kukovca, za katerega pa še ne ve,
katero listnico naj bi prevzel.

Belgrad, 10. maja. (Izvirno.) Demo-
krati tudi pri sedanjih pogajanjih intrigi-
rajo po svoji stari metodi proti osebam v
parlamentarni zajednici, ki se zde demo-
kratom nevarne. Čuje se, da se demokrati
trudijo, da bi dr. Korošec ponovno prevzel
resort prehrane, na kar pa dr. Korošec
noče pristati, in sicer zaradi zmešnjave,
ki jo je napravil v tem resortu socialist
Bukšeg. Parlamentarna zajednica stoji
glede tega vprašanja na stališču, da mora
dr. Korošec tudi nadalje obdržati mini-
strstvo za promet.

Belgrad, 10. maja. (Izvirno.) Vpraša-
nje koncentracijske vlade bo rešeno jutri
v torek, nakar se v sredo sestane parla-
ment.

Belgrad, 10. maja. (Izvirno.) Narodni
klub dobi v novem kabinetu 2 mandata,
Jugoslovanski klub pa 1 ali 2 mandata.

Izid volitev na Hrvat- skem.

LDU Zagreb, 10. maja. Na podlagi
uradnih podatkov je uspeh občinskih vo-
litev v Hrvatski in Slavoniji nastopen:
Parlamentarna zajednica 1335 mandator,
demokrasko-socialistični blok 769 man-
dator, neopredeljeni 904 mandator, Radi-
čeva seljačka stranka 592, pravaši (fran-
kovci) 62, komunisti 436, republikanci 6,
zionisti 5, delavci 27, srbska ratarska za-
druga 2, obrtniki 9, Nemci 6, uradniki 1

mandat. V parlamentarni zajednici so do-
bili: Hrvatska zajednica 781, ljudska stran-
ka 286, radikalci 268. V demokrasko so-
cialističnem bloku so dobili: Demokrati
613, socialisti pa 156 mandator. Ožje vo-
litve se morajo vršiti še za 96 mandator.

Kje se bo rešilo jadransko uprašanje?

LDU Belgrad, 10. maja. Poročajo, da
je dr. Trumbić odpotoval v inozemstvo,
da se sestane z italijanskim ministrom za
zunanje posle Scialoj. Uradno se še ne
ve, v katerem mestu se bo vršil ta sesta-
nek. Poročalo se je, da bo v Viareggiu ali
v Sestri Ponente. Ker pa stoji naša dele-
gacija na stališču, da naj se vrši konferen-
ca na nevtralnem ozemlju, bo za ta sesta-
nek bržkone določeno kako mesto v Švici.

Anton Peyc:

Kmetijska družba.

Prerekam se o bodočnosti kmetijske
družbe, te dosedaj edine zasebne korpore-
cije, ki je negovala kolikortoliko napredek
slovenskega kmeta in ščitila njegove ko-
risti. Pri tem so se pojavile tri struje; v
interesu stvari je, da se jih kritično bližje
ogledamo, ker graditi je na trdnih tem-
eljih.

Prva struja: Kmetijska družba se pre-
osnuje v kmetijsko zbornico in kmete pri-
silno organizira v strokovnih združenjih,
načrt, kakršen je načelno uveljavljen na
Češkem. Če bi bila narava ustvarila vse
ljudi enake, bi se tej misli ne moglo ugo-
varjati; s primernim oblastvenim pritiskom
bi se kmetijski napredek izvršil hitreje in
povsod enakomerno. Toda narava ustvarja
razlike — drugače bi bil ves svet za človeka
nekaka dolgočasna, monotona mašinerija,
— ki jih najboljši razum nikdar ne bo znal
zenačiti. V kmetijski družbi se je zbiral
cvet slovenskega kmetijstva, za napredek
najbolj vneti možje, kulturni predelavci;
vsikdar potrebni, je potrebna tudi kmetijska
družba — zraven kmetijske zbornice in
strokovnih združenj, ker bo družba s svoji
imili člani z dobrim vzgledom le še pospe-
šila praktično delo zbornice in napredka.

Druga struja: Kmetijska družba se
preosnuje na združni podlagi. Ti vidijo
v družbi le nekako združno, komisijsko
veletrgovino — ker se je ista praktično v
zadnjih predvojni desetletjih bavila v
prvi vrsti z vsomogočo trgovino in šele v
drugi vrsti s pospeševanjem kmetijske

strokovne tehnike in znanstvenim delom.
Gen. ravnatelj Pirc sicer omenja v svojem
članku v »Slov. Narodu« z dne 13. aprila,
da je družbina trgovina bila le sredstvo za
dosego cilja na polju kmetijskistrokovne-
ga napredka, čeprav je objektivno opazo-
valec prihajal do zaključka, da je le druž-
bino znanstveno delovanje bilo sredstvo k
razširjenju in utrjenju družbinega kupče-
vanja — po vzorcu kakor so to delale raz-
ne nemške tvornice za umetna gnojila,
kmetijske stroje itd. Za trgovanje s kme-
tijskimi potrebščinami so poklicane v prvi
vrsti zadruge; če pa člani želijo, da jim
družba naroča razna gnojila, semena,
krmila itd., je to poveriti posebnemu od-
seku (ločenemu odboru), da ne bo moglo
delovanje glavnega odbora zgrešiti svoj
cilj — ki ne obstoja v trgovskem, marveč
v znanstvenem napredku.

Tretja struja: Kmetijska družba naj
ostane kar je in čim jo po 150 letnem delo-
vanju razni činitelji likvidirajo, si ustano-
vimo novo. K tej struji pripada tudi po-
pisani. Družba bodi matica kmetijske na-
obrazbe — po vzorcu Slovenske matice; —
v tem jo ne morejo nadomeščati ne kme-
tijska poverništva, ne kmetijske zborni-
ce in ne kmetijske zadruge. Glavnica s ka-
tero razpolaga, ji omogoča zelo plodonosno
delovanje na tem polju v bodočnosti. Toda
preosnovati se mora v svojem notranjem
ustroju; čim ostane v dosedanjih obliki;
predstavlja pravzaprav le kmetijsko družbo
»Bauernvereine« in ne kmetijsko družbo
»Landwirtschaftliche Gesellschaft«. V to
svrhu bi bilo treba:

a) Zvišati letno članarino in znižati
tako število osebnih članov.

b) Dati kmetijskim podružnicam po-
polno samostojnost, da bi bile član družbe
le podružnice, ne pa podružnični člani.

c) Razširiti glavni odbor: zveza po-
družnic vsakega okraja (političnega) izvoli
v odbor po enega člana in ravno toliko
članov kakor vse zveze izvolijo odbornikov
osebni društveni člani vsi skupaj pa vo-
lijo še tri člane v predsedstvo. Na ta način
se voli n. pr. glavni odbor danske kmetij-
ske družbe in meni se zdi ta način najbolj
pameten. V odbor spada čim najznatnejše
število najboljših kmetijskih strokovnja-
kov vrhu primerne števila praktičnih
gospodarjev-kmetov; prve izvolijo v odbor
največ osebni člani, druge največ podru-
nice.

Namen kmetijske družbe je pospeše-
vanje kmetijskega napredka, ter panog, ki
se s kmetijstvom neposredno ali posredno
spajajo. Kupičenje premoženja in namen
kmetijskih družb, — ki so navadno revne
kakor apostoli krščanstva, v kolikor jim

ni poverjena uprava posebnih fondov in
legatov za izdajo strokovnih knjig, podpi-
ranje siromašnih kmetov in kmetijskih po-
slov, skrb za praktično in šolsko vežbanje
kmetkega naraščaja itd. Gotova praktič-
na dela za pospeševanje kmetijstva jim
poveri tudi država, katere pa mora slednja
istočasno subvencionirati. Ta dela bi bila:
a) Nadziranje nad delovanjem gotovega
števila kmetijskih konzulentov. b) Vodstvo
preizkušanj na polju rastlinarstva. c) Na-
kup in oddaja plemenskih živali. d) Nadal-
nje vežbanje kmetijskih učencev pri vzor-
nih gospodarjih doma in v tujini. e) Pre-
izkušanje kmetijskega orodja in strojev. f)
Kontrola nad žitom in krmili. g) Kmetij-
ski muzej.

Delo Kmetijske družbe na polju kme-
tijskistrokovne literature bodi izdajanje
nastopnih spisov: 1. Revija za kmetijsko
gospodarstvo, kot glasilo — predvsem
znanstveno — družbe. 2. Letno poročilo o
družbenem delovanju. 3. Kmetijskistro-
kovne knjige, za kar se določi gotov fond
iz sedanjega družbinega premoženja. 4.
Popis (zgodovina) kmetijstva v Sloveniji.
5. Poročilo o delavnosti državnih kmetij-
skih večšakov (konzulentov). 6. Revija za
kmetijsko rastlinstvo. 7. Kmetijski kole-
dar, ter krajša poročila, premovane spise,
pomisleke itd.

Danska kmetijska družba je bila usta-
novljena l. 1769. in je štela l. 1911. 784 čla-
nov, izkazovala 300.000 K premoženja v
fondih in legatih. Ker se ni bavila s kup-
čijo, marveč z znanstvom, ima danes kaj
pokazati: splošno blagostanje kmeta, ki
stoji na višku kmetijskistrokovnega na-
predka. Tudi naši kmetijski družbi ne od-
rekan zaslug; vendar se mi zdi, da je go-
tova »samohvala« prav malo na mestu, v
primeri z delom, ki so ga izvršile kmetij-
ske družbe drugod. 25.000 članov je balast,
ki ovira nemoteno delovanje, ker je med
tolikim številom ljudi nemogoče izločiti
vsako politično stremljenje. Premislilo!

Država SHS.

Politični položaj.

LDU Belgrad, 9. maja. »Pravda« piše:
Dr. Vesnić je predvčeršnjim in včeraj
posetil g. Draškovića in je konfiriral z
njim glede sporazuma za sestavo novega
kabineta. Dr. Vesnić je povabil tudi g. Da-
vidovića na sestanek, od katerega je vse
odvisno. Na tem sestanku se dr. Vesnić ni
strinjal z zahtevo demokratov, da mora
vlada odstopiti in je tudi odklonil zahtevo
po izvedbi agrarne reforme.

LISTEK.

Spomini starega dekleta.

Francoški spisal René Bazin, Prevod F. P. Hraet.

(Dalej.)

Jeronim je mislil ravno na ta pogovor
bodeč po sredi cvetličnjaka med cvetli-
cami, ki jih je moral varovati mraza; ne-
katere so bile posajene po loncih, v ka-
terih ni bilo ne zemlje, ne gnoj, ampak
samo malo zrezanega mahu in par pra-
protnih korenin; druge so imele korenine
skoro čisto na golem po obešenih košaricah
ali suhih vejah. . . Da, veljalo je za nje vse:
živele so od segretega zraka, nasičenega
z vlažnostjo, noč in dan, in miso prišlo do
solnca, ampak so gnezdele po drevju, ne
marajoč za svetlobo, navajene životarenja,
toda nezasičenega bogastva v cvetju in
polne svojih muh.

Ta zadnja misel Jeronimu Tricoletu
morda ni bila čisto jasna, vendar je ma-
lemu beračku ugajala. Tudi vrtnarjev po-
magac je hodil z laterno v roki okoli in
gledal, če so okna po cvetličnjaku dobro
zaprta, gledal na termometer, pogledal v
peč in se zleknil pri peči, ki je bila v
posebnem oddelku čisto na koncu vrta, na
tla. Veter je stresal s slamo opleteno že-
lezno ogrodje cele stavbe, tupatam je
zatulil kot divja zver. Čez nekaj časa se
je vse pomirilo, Mali Tricolet je začutil,

če je prišel blizu vrat, skeleče ledeni ve-
ter po rokah in po obrazu.

Ko je prišel nazaj k vhodu v veliki
cvetličnjak, kjer se je bil poslovil od go-
spodarja, je postavil laterno na polico
sredi visokih orhidej, starih po šest, sedem
ali osem let, sedel na poveznjen lonec in
začel motriti, da bi pregnal spanec, cvet-
lice, ki so mu bile najljubše. Vkljub sla-
bemu vremenu in meglenim zimskim dnev-
je cvetelo četvero »cattleyae tryanae« in
celo ena »loelia digbyana«. Ta je imela
en sam cvet s petero zelenkasto-žoltimi
listi in zlatorumen vrat, ki se je odpiral
ter razširil v krogu in se končeval v ne-
številnih tankih trakvih. Na mestu, kjer
se je začel na steblo vrat, je bila na
žolti podlogi kakor kaplja krvi škrlatno-
rdeča pika. »Cattleyae«, svetlorumene bar-
ve in vijoličasto-žametnih listov, so bile
podobne cvetlicam, ki jih vidimo vsak dan
po trgovinah s cvetjem in na njih ni bilo
druge posebnosti, kot da so bile velike in
njihove oblike krasno izrezane.

Jeronim je zaspal in ure so minevale.
Naenkrat ga je prebudil strašen ropot raz-
bitih šip, težkih stvari, ki so padale po
tleh in hudi mraz, ki je prihajal v zgradbo.
Laterna je bila ugasnila. Jeronim se je
spomnil: pozabil je bil zapreti vrata in le-
dena noč je hušnila noter, pomorila
cvetje in uničila gospodarja. Z veliko te-
žavo je prižgal laterno in prva misel, ki
mu je šinila v glavo, je bila, da je pogledal
na uro. Pol štirih. Nato je posvetil po desni

strani cvetličnjaka: vse je ležalo po tleh
ali plaval po posodah z vodo; vseh petero
krasnih orhidej, ki so mu bile tako drage,
»cattleyae« in »loelia« je ležalo na tleh, vse
zavito in pomečkano skupaj; ves njihov
mah je ležal raztresen po zemlji in bile so
gotovo že mrtve. Zakričal je in hotel zbe-
žati; tedaj je planila k njemu neka senca,
neki mož:

»Nesrečnik, nesrečnik, kaj si storil?«

Tedaj se je malj obrnil, zbežal iz enega
cvetličnjaka v drugega, prišel na prosto, do
vrtnih vrat in stekel po cesti.

Škoda je bila velika, gospod Parémont
je mislil od kraja, da je čisto uničen in se
je zjokal. Bil je umetnik, rahločuten, to se
pravi silno slaboten in obenem silno močan
človek. Toda kmalu je začel upati, kajti
upanje je podlaga vsaki ljubezni, in začel
je sam brez pomočnika, v temni noči ma-
šiti po oknih luknje in nato dvigati mrtve-
ce in ranjence. Ko je zapazil umazani, po-
teptani kup »cattleyae« in »loelije«, je odlo-
mil zdrobljene gomolje, stebila in cvetove;
kmalu mu ni ostalo v roki drugega od vseh
peterih nego ena sama cela, nepokvarjena
orhideja in zapazil je, da se pritisnil pri
padcu zlati in škrlatnordeči »loelijin« cvet
na drugi veliki rumeni cvet. Oba cveta sta
se držala v objemu. Pobral je zlati cvet in
izpustil onega in ker je bil pesnik, je dejal
celo: »Ah, če bi izšlo iz tebe seme!«

Po dolgih dnevih se je res prikazalo
seme. Petnajst mesecev je trebalo, da je
dozorelo. In ko je bilo seme vsejano v ma-

hu, je bilo treba čakati še šest let, predno
je zrastle iz njega lepa cvetica.

Končno je vzcvela. Gospod Parémont
je prečul mnogo noči, da bi ujel prvi pogled
na razcvetajoči se cvet. Kakšen čudež!
Mala rdeča pika se je razširila — našel je
rdečo orhidejo! — Gospod Parémont jo je
pokazal samo nekaterim najboljšim prija-
teljem; v treh ali štirih letih upa, da bo
poslal na razstavo v Parizu celo košaro
škrlatnordečih orhidej. In pravi: »V tisti
viharni noči, v kateri sem toliko izgubil,
se je porodila nepričakovana klica in z njo
sem pridobil zopet vse.«

29. Čtivo.

Število ljubiteljev umetnosti se je silno
povečalo. Hči moje hišnice, omikano in
razborito dekle, ki pa ne ve ničesar o
Bogu, se pri vezeninah ne zmoti niti za 50
let pri njihovi starosti. To zanimanje je
živo in splošno. Ogleduje se več slik in po-
sliša več glasbe kot nekdanj. Dva vžitka
sta se razmnožila in popularizirala; toda
na dušo vplivata in jo poplavlata samo hi-
po; toda to ni krivda tistih, ki živajo, in
veseli me, da jih je toliko.

Veseli in zmerom malo iznenadi, zme-
rom, kadar stopim v razstavo, ne v jesen-
sko, ampak v pomladansko, mi pride ne-
hote v glavo misel:

»Koliko slikarjev! Koliko obiskovalcev
je tu! Kaj, vso to množico privleče sem po-
treba po občudovanju?«

(Dalej.)

LDU Belgrad, 9. maja. Dr. Milenko Vesnić je zastopniku »Beogradske Štampe« podal naslednjo izjavo: Življenjski interesi notranje in zunanje politike naše države so regenta Aleksandra napotili, da soglasno z vsem našim javnim mnenjem podvzame korake za skorajšnjo rešitev krize. Tega naziranja so tudi vse naše politične stranke. V tem duhu poizkusa sondirati teren za vzpostavitev zdravih razmer, Parlamentarna in demokratska zajednica sta sprejeli temeljni program, ki sem ga predložil za sestavo koncentracijske vlade. To je pomembno. Preverjen sem, da bo njih dolžnost omogočila, da se doseže sporazum v vseh osebnih vprašanjih. Borim se pa za eno težkočo ki je pa popolnoma umljiva, ker zahteva na obeh straneh velike žrtve. Nadejam se, da bomo premostili tudi to zapreko, ker izvira iz posebnih vprašanj in visi nad našimi glavami kakor Damoklejev meč ter ogroža naše življenjske, narodne probleme. Zaradi tega prosim predstavnike naše javnosti, naj imajo tudi sami malo potrpežljivosti in nekoliko strpljivosti. Prosim vse merodajne činitelje, naj s popolno hladnokrvnostjo sodelujejo pri izhodu iz sedanjega položaja. Smatram za svojo dolžnost, da izjavim, da bo po mojem popolnem uverjenju sedanja vlada predložila svojo ostavko, čim se izvede sedanja kombinacija. Ako se to dosedaj še ni izvedlo, je edini razlog ta, ker sedanje razmere v naši državi niti trenotek niso dale povoda za formalno krizo.

Pogajanja z Italijo.

LDU Belgrad, 9. maja. Naknadno se doznava, da se naš minister za zunanje stvari dr. Trumbić z italijanskim ministrom ne sestane v Sestri Ponente, kakor doslej javljeno, nego v Viareggio.

Gospodarski odnošaji z Grščo.

LDU Belgrad, 9. maja. Semkaj je prišel g. Kozinas, ki je najboljši poznavalec trgovinskih razmer na Balkanu. Namen njegovega prihoda je, pričeti v imenu grške vlade pogajanja z našimi merodajnimi činitelji o izboljšanju trgovinskih razmer med Jugoslavijo in Grčijo. Pregovori se bodo v glavnem tikali izboljšanja tranzita blaga preko Soluna in ostalih grških luk.

Draginske doklade občinskim uradnikom.

LDU Belgrad, 9. maja. Ministrstvo za finance je odobrilo predlog, da se občinskim in mestnim uradnikom v Vojvodini izplačuje od 1. aprila dalje dodatek k draginskim dokladam po uredbi z dne 16. decembra 1919.

† Aleksa Jovanović.

LDU Belgrad, 9. maja. Včeraj je bil ob veliki udeležbi predstavnikov javnega življenja in raznih korporacij pogreb bivšega srbskega ministrskega predsednika Alekse Jovanovića, ki ga je podrl avtomobil.

Za svilarstvo industrijo.

LDU Belgrad, 9. maja. Finančni minister je dovolil vsoto petih milijonov dinarjev za povzdigo svilarke industrije. V Pančevu se ustanovi glavno ravnanstvo državnih svilar. Za upravnika je imenovan g. Stevan Dijaški.

Iz zasedenega ozemlja.

Odpor proti strahovladni na Reki.

LDU Trst, 8. maja. Listi poročajo iz Reke z dne 6. t. m.: Na Reki je popoln kaos. Odpor proti reški vladavini ni izbruhnil samo pri večini reškega prebivalstva, ki je bilo že od prvega dne italijanske zasedbe odločno nasprotno tem nepovabljenim gostom, in ječi sedaj po reških in vološčanskih ječah, kjer je izpostavljeno trpinčenju, ki kriči v nebo po maščevanju, — odpor proti novi reški strahovladni je izbruhnil tudi med njenimi dosedanjimi člani in pomagači, med D'Annunzijevimi orožniki in vojniki. Orožniki in vojniki brigad Firenze in Sessia so sklenili, zapustiti reško bremico. 130 orožnikov pod poveljstvom stotnika Vadala, katerim se je pridružilo nekoliko oddelkov brigade Sessie, se je spravilo danes na pot proti Kantridi, kjer so jim zastavili pot »arditi« z oklopnimi avtomobili. Neki ardit je vrgel ročno granato proti stotniku Vadala, ki pa je ubila nekega uboga Rečana, ki je vozil odhajajočim vojakom nekaj blaga na vozu. Nastal je spopad, tekom katerega sta bila dva orožnika ubita, dva ranjena, a trije ardit in en častnik so na smrtni postelji. — Doselej je prekoračilo obmejno črto pri Reki 110 orožnikov, 40 vojakov in 40 častnikov.

Avstrijska republika.

Vprašanje zapadne Ogrske.

LDU Dunaj, 10. maja. (ČTU) »Montagszeitung« javlja, da so pripravljala dela za prevzete zapadne Ogrske dovršena. Upravi bo načeloval sekcijski načelnik Neugebauer, član mednarodne komisije v Sopronju.

Češka.

Masaryk odstopi?

LDU Praga, 9. maja. (DKU) Po poročilu »Bohemie« bo predsednik Masaryk po otvoritvi parlamenta odstopil, da se bodo mogle izvesti ustavne nove volitve predsednika republike.

Anglija.

Narodno-liberalna stranka.

LDU Pariz, 9. maja. (DKU — Havas.) Londonski zastopnik lista »Temps« poroča: Liberalna koalicija bo ustanovila novo stranko z imenom Narodno-liberalna stranka. Voditelj ji bo Lloyd George.

Politične novice.

† **Trumbić-Scialoja.** Iz Beograda poročajo uradno: Minister za zunanje stvari dr. Trumbić je odpotoval v inozemstvo, da se sestane z italijanskim ministrom za zunanje stvari Scialoja, kjer se bodo nadaljevala pogajanja o rešitvi jadranskega vprašanja. Predsednik naše delegacije na mirovni konferenci Pašić je istotako pozvan, da pride v kraj, kjer se bodo vršila pogajanja.

† **Ministrske pokojnine?** Čujemo, da nekateri delajo na to, da bi dobival vsakdo, ki je bil najmanj dva meseca minister, pokojnino ali vsaj odpravnino, ko neha biti minister. Mi vemo, da je bilo tako v Avstriji in da je bil vsakdo, ki je bil enkrat minister, čeprav samo nekaj mesecev, preskrbljen za celo življenje ne samo z denarjem, ampak navadno obdarovan tudi s plemstvom. Mi smo najodločnejše proti temu, da bi se take nedemokratske in nesocialne avstrijske razmere prenesle k nam. V demokratski parlamentarni državi je mesto ministra politično mesto slično kakor mesto župana, poslanca ali poverjenika. Kakor se župan po preteku svoje dobe vrne med navadne občane, brez odškodnine, kakor se poslanec posveti zopet svojemu običajnemu poslu, ko preneha biti poslanec, tako je tudi z ministrskimi mesti. Na tej zahtevi ne izpremeni nič to, da so ministri na zunanji uradni najvišjih dveh činovnih razredov. Pri nas se vlade menjajo hitreje nego mode. Nekatera ministrstva imajo v poldrugem letu obstanka nove naše države danes že tretjega šefa. Na ta način bomo imeli v kratkem času preko stotine ministrov na razpoložanju. Mislimo, da bi se vsak davkoplačevalec lepo zahvalil, če bi se pričakovalo od njega, da bo plačeval za pokojnine ljudem, ki so dostikrat v najboljših letih. A brez ozira na tako zapravljanje državnega denarja moramo biti proti temu tudi zato, ker bodo politične razmere v državi še bolj nezdružive, če bo dvamesečno ministrovstvo preskrbelo človeka z celo življenje. Zato bo SLS vedno najodločnejše proti temu, da bi imeli ministri kakor penzijo ali odpravnino. Upamo, da nas bodo v tem oziru podpirale vse stranke, ki jim je politika res skrb za javnost.

† **Nova politična orijentacija na Danskem.** Koncem marca je stala Danska sredi težke notranje krize, ki je zbudila domnevo, da je kralj odigral svojo vlogo. Kot znano, je kralj odpustil socialistično-radikalno Zahlejevo ministrstvo, trdeč, da nima več večine v zbornici, ker je zadnje glasovanje bilo izpadlo proti vladi. Toda odpor širokih plasti naroda je kralja po enotedenski krizi prisilil, da je odpustil novo konservativno ministrstvo in poveril vlado brezbarvnemu ministrstvu, ki je imelo edino nalogo, takoj izvesti volitve. Vse to se je smatralo za zmago radikalcev in socialnih demokratov, ki so grozili s splošno stavko, če se kralj ne ukloni. Dosegli so tudi, da so se volitve vršile po novem volilnem redu, četudi je bilo prvotno sklenjeno, da naj toplot velja še stari.

Volitve so se vršile 26. aprila in njih izid j presentil vse, ki so mislili, da je v borbi radikalcev in soc. demokratov proti kralju sodelovala večina naroda. Zdelo se je, da bo socialistično-radikalni blok popolnoma porazil liberalno-konservativne skupine, ki so v tej borbi podpirale kralja. Izid je pa ta-le: Liberalna stranka, ki je pri poslednjih volitvah l. 1918 združila 271.879 glasov, je sedaj dobila 350.407 glasov in je z 48 poslanci najmočnejša stranka v zbornici. Konservativci imajo 28 mandatov proti 22 v prejšnji zbornici. Konservativno-obrtna stranka ima štiri mandate, prej jo je zastopal en sam poslanec. Stranke, ki so podpirale kralja, so zrastle za 13 mandatov. — Uničujoč poraz so doživeli radikalci. Od 33 mest, ki so jih imeli prej v zbornici, jim je ostalo še 17. Socialni demokrati so pridobili sicer 3 mandate, tako da jih pride v zbornico 42, vendar niso najmočnejša stranka, na kar so z gotovostjo upali. Vlado bo prevzel liberalno-konservativni kabinet.

To dejstvo je zanimivo. Narod je zavrgel grožnje s splošno stavko in z republiko. Na krmilo je postavilo dansko ljudstvo konservativce, ki majo samo konservativno ime, a so napredni kmetjski gospo-

darji. Dansko bo dobila kmetjska vlada v roke.

† **Mažarska in mirovna pogodba.** Ob otvoritvi narodne skupščine je dejal minister za zunanje stvari grof Teleky: Ni ga človeka, ki bi mogel smatrati, da je ogorčenje naroda sprlo teh mirovni pogojev pretirano. Mnogi, ki so sodelovali na mirovni konferenci, danes brez pridržka priznavajo napake mirovne konference. Člani mažarske delegacije so prepričani, da iztreženje narašča. To je faktor, na katerega lahko veliko damo. Mažarska želi miru in ga je potrebna, da se ojači. — Omenjajoč noto mirovne konference, ki je bila izročena mažarskim delegatom, je minister poudarjal, da o določitvi mej ni navedena nikaka motivacija. Navedbi spremene pisma, da tisočletna posest ni pravni naslov, ako ta posest ni bila pridobljena po pravici, ali ako ni zakonita, ne more pritruditi. Spremenjeno pismo pravi dalje, da je ljudsko glasovanje odveč, ker je prebivalstvo krajev, ki jih more Mažarska odstopiti, že jeseni 1918 izjavilo svojo voljo. Seveda je bilo takrat, pravi minister, mnogo izjav, toda na levo in na desno; samo Nemci so se izjavili za eno smer. (Narodnostni minister Bleuer za Mažarsko.) Zato ta motivacija spremenega pisma nikakor ne drži. (LDU)

† **Belgijska trgovska zbornica** je dne 9. t. m. v navzočnosti ministrskega predsednika Milleranda in belgijskega trgovskega ministra obhajala 30 letnico ustanovitve. V svojih govorih sta oba ministra poudarjala potrebo tesne zveze med obema državama. Millerand je rekel: Belgija in Francija sta obe ob Renu. Vsi veste, kakšno nevarnost pomeni to in koliko previdnost nam to nalaga. Nato je poudarjal, da se morajo čim najhitreje napraviti načrti za trgovske dogovore. Omenjal je, da se bo v kratkem sklenila pogodba glede luksemburških železnic ter končal: Zanašati se smemo drug na drugega.

Dnevne novice.

— **Župnik Frančišek Dimnik** †. V soboto dne 8. t. m. je umrl v Jaršah ob Savi, v svoji rojstni hiši; vpkorajeni župnik Frančišek Dimnik, star šele 53 let. Bolehal je že čez leto dni. Rajnik je bil v mašnika posvečen l. 1893; kot kapelan je služboval v Leskovcu pri Krškem ter na Trebelnem; l. 1901. je prišel v Begunje na Notranjskem, kjer se je ustanovila župnija in je on postal prvi župnik. Treba je bilo župno cerkev razširiti in prezidati. Rajnik je delo z veliko vnemo in z velikim uspehom dovršil. Po 13 letnem službovanju na Notranjskem je zaprosil za župnijo Motnik, kjer je deloval štiri leta. Tu je opešal in zbolel. Rajnik je bil vzoren duhovnik. S svojo krotkostjo in miroljubnostjo je storil neizmerno dobrega povsed, kjer je služboval. — Včeraj popoldne ob 2. uri smo ga spremlili ob veliki udeležbi sorodnikov, sosedov in duhovnih sobratov na pokopališče k sv. Križu. V imenu sošolcev se je ob odprtem grobu poslovil od blagopokojnika g. stolni kanonik Alojzij Stroj. Tudi župnije, kjer je deloval, so poslale zastopnike k pogrebu. Počivaj v miru, neumorni delavec v vinogradu Gospodovem, in Bog Ti hodi plačnik za ves Tvoj trud. V srceih vseh, ki so Te poznali in poslušali Tvoje nauke in videli Tvoj vzgled, pa ostane Tvoj spomin blagoslovljen.

— **Umrl je v Krškem Ivan Roth**, ondotni sodnijski nadoficijal, zemljiški knjigovodja in vinogradnik v 60. letu svoje dobe. Ranjki je bil rodom od Sv. Roka pri Sevnici. Sin kmetijskih staršev, bistré glave, je bil v čisto mladih letih dovršil kmetijsko šolo v Grotenhofu pri Gradcu, bil vslužben na graščini Klevčev pri Šmarjeti na Dolenjskem, se podal potem k mornarstvu in bil kot mlad mornar daleč po svetu. Vrnivši se v domovino je služil veliko let pri orožnikih. Postal je potem sodnijski uradnik in služil kot kancelist v Vel. Laščah, kot oficijal v Sevnici in kot nadoficijal v Šmarju pri Jelšah ter naposled v isti lastnosti in kot zemljiški knjigovodja v Krškem, povsed izborna delavna uradniška moč. Strokovnjak v kmetijstvu je bil pospeševatelj kmetijskih strok, naklonjen kmetom in kmetijskim koristim. Rojen Slovenec je bil tudi po svojem političnem prepričanju skoz in skoz zanesljiv narodnjak, podpornik slovenskih društev, slovenske književnosti. Nabiral in kupoval je od mladih nog slovenske knjige, katerih je bil nakupitelj lep broj v svoji domači knjižnici. Naj še omenimo, da je bil neomahljiv pristaša Slovenske ljudske stranke in zvest »Slovenčev« naročnik. V ponedeljek dne 10. t. m. se je vršil njegov pogreb, ki je dokazal, kako je bil rajnik priljubljen in spoštovan.

— **Slomškova zveza.** Ljubljanska mestna podružnica je zborovala dne 8. t. m. Izvolila si je nov odbor. Za predsednika je izvoljen ravnatelj gosp. Jožef Cepuder, ker se je vsled bolezni predsedništvu odpovedal ravnatelj g. Janko Jeglič. Predsednik Štrukelj nam je v kratkem pojasnil več internih društvenih zadev, kar so zborovalci odobrune vzeli na znanje. — Dne

20. t. m. bode zborovala podružnica za okolico in sicer na Viču, kjer bode nadučitelj Štrukelj predaval o samostojnosti pouku in obenem imel tudi praktičen nastop v zmislu predavanja. Po predavanju in nastopu zborovanje okoljske podružnice in ima skupno kosilo. Kdor se kosila udeleži, naj to takoj sporoči Štruklju. — Dne 27. t. m. pa zboruje kranjsko-radoljska podružnica pri Sv. Joštu nad Kranjem, kamor napravi ljubljanska mestna podružnica izlet. Tam pa bode predaval tovariš Lavrič o vrhovih in vršacih in morda še kdo drugi. Kdor se hoče tudi tam udeležiti skupnega kosila, naj to tudi javi nadučitelju P. Lavriču v Zabnici.

— **Šišensko prosvetno društvo** priredi v četrtek, na praznik, skupen popoldanski izlet k D. M. v Polju. Izleta naj se po možnosti udeležijo v si člani. Odhod ob 1. uri izpred Reininghausa. Ker bi odbor rad vedel naprej število udeležencev, naj se ti oglaš v torek ali sredo v društvenem prostoru. (K)

— **Osrednje društvo poštnih in brzojavnih poduradnikov SHS** s sedežem v Ljubljani ima svoj redni občni zbor dne 22. maja 1920 ob 18. uri v hotelu »Ilirija«, Kolodvorska ulica št. 22. (K)

— **Golica.** Jeseniška koča na Golici je štela v nedeljo, 9. maja 120 obiskovalcev. Popoldansko slabo vreme se je po 1. uri popoldne spremenilo v lep, solnčen popoldan.

— **Civilne oblike.** Mestni vojaški urad sprejema priglasbe za civilne oblike v vojni padlih in mrtvim proglašeni vojakov, samo od upravičenih v Ljubljani bivajočih svojcev. Na deželi pa sprejemajo te priglasbe županstva ali pa ono okrajno glavarstvo, kjer upravičeni dedič prebiva.

— **Umetna odredba.** Gradsko glavarstvo v Sarajevu je izdalo plakate, katere vidiš po vseh javnih lokalih, cestah itd. dobesedno glaseče: »Upozorjujem se svi stanovnici grada Sarajeva, da po poštuju zemlju i narod među kojim žive i da govore srpski ili hrvatski. Umoljavaju se građani grada Sarajeva, da čuvaju nacionalni karakter svoga grada. — Gradsko glavarstvo.«

— **Radež pri Zid. mostu.** V četrtek 6. t. m. okrog 3. ure popoldne je začelo v tukajšnjem farnem zvoniku nenkrat goriti. Ognjegascem, ki so takoj prihiteli na pomoč, se je posrečilo ogenj toliko obvladati, da je bila odstranjena nevarnost, ki je pretila, da se užge tudi ostreže na cerkvi. Cerkev je ostala nepoškodovana, od zvonika pa je ostalo golo zidovje. Pogrešali bomo posebno edini zvon, ki se je razbil, in pa uro. Škode je nad 100.000 K. Sumnja, da je kdo podtaknil ogenj iz zlobnosti, ni utemeljena.

— **Lom pri Tržiču.** Da se nekoliko pokrijejo ogromni stroški za novo cesto iz Tržiča v Lom, se priredi v nedeljo dne 16. maja popoldne veselica v gostilniških prostorih pri Krvinu v Dolini. Na sporedu je poleg petja, godbe, srečolova in šaljive pošte tudi dražba okroglega, tesanega in žaganega lesa. Lepa prilika, da si, kdor potrebuje, nabavi lesa in drv. K obilni udeležbi so vabljani še zlasti sosednji Tržičani.

— **Tatvina.** Dne 7. t. m. ponoči je bilo ukradeno kolo g. Francu Breskvarju iz Št. Jakoba ob Savi. Kolo je tovarniške znamke »Rival«, črno emajlirano z okraski in še v dobrem stanju. Gina št. 260.767. Pred nakupom se svari občina Sv. Krištof.

— **Ciganska nadloga.** Radi tatvin v celjski okolici zasleduje okrožno sodišče v Celju cigane in ciganke Alojzijo in Frančiško Rozenfeld, Franca Gartnerja in Adolfa Rosenfelda.

— **Velik vlom.** V noči od 27. na 28. m. m. je bilo vlomljeno pri posestniku Jožefu Janžekoviču v Ručmancih. Roparji so vlomili skozi okno in odnesli blaga v vrednosti 32.600 kron.

— **Lovska dražba.** V petek, dne 4. junija 1920 ob 9. uri se odda pri podpisnem okrajnem glavarstvu na javni dražbi v zakup občinski lov rateški za dobo 3 let, to je od 1. julija 1920 do 30. junija 1923. Dražbeni pogoji so na upogled med uradniki urami pri okrajnem glavarstvu v Radovljici.

Ljubljanske novice.

† **Pogreb žrtve svojega poklica.** Dne 10. maja 1920 so pokopali cestnega nadzorika gosp. Makso Levca, ki je umrl na poškodbah, katere je dobil pri eksploziji gorilne nafte, izvršujoč svoj poklic kot ognjegasec. Pogreb je bil slovesen; svojega tovariša so spremili k večnemu počitku poleg prostovoljnega gasilnega in reševalnega društva v Ljubljani tudi gasilna društva v Spodnji Šiški, Vič-Glince, tobačna tovarna, Moste, Zalog, Dravljice, Podutik; dalje so se udeležili pogreba g. podžupan dr. Triller, načelnik ognjegasnega društva g. Turk, zastopniki južne železnice, pošte, justice in velikansko število pogrebcev. Svirala je železničarska godba. Ob odprti gomili se je poslovil z leplim govorom gosp. načelnik Turk: »Poirti globoke žalosti izročamo Tvoje truplo materi zemlji in Ti

iz dna svojih duš kliče: Z Bogom! Na pomoč! Saj v naših srcih kliče ljubezni čut sladak, naj solnce z neba sije, naj grom pretresa zrak. — Na to se je poslovil od rajnika v imenu mestne občine g. podžupan dr. Triller, kateri je obljubil, da bo občina beneficentno skrbela za sirote žrtv ognjegascv, katerih število se je s smrtno gospoda Levca povisalo od 3 zdaj na 7. — Rajni Lovca je zapustil vdovo s sedmimi nepreskrbljenimi otroci. Prosimo vsa darljiva srca, da prispejajo na pomoč nesrečni družini. Prispevke v ta namen radovolje sprejema tudi upravnništvo »Slovenca«.

Ij Umrla je g. Franja Matečič. Že dalj časa boleha, je povsod iskala zdravja, zadnjič v Mariboru. Svoj čas je bila tudi pri šolskih sestrah v Mariboru. Odlikovala se je z gorečnostjo in usmiljenostjo. Zapustila je 10.000 K za umobolnico na Studencu, 6000 K za sirote, 4000 K za letošnje birmance, 2000 K za invalide, 2000 K za slepe. N. v m. p.

Ij Umrl je v nedeljo v tukajšnji bolnici g. Pavel Grigorjevič Statkevič, doktor medicine, profesor fiziologije, lastnik privatne medicinske fakultete itd. v Moskvi. Pogreb bo v torek ob 16. popoldne iz dež. bolnice. N. p. v m.

Ij Seja »Kot. tisk. društva bo v petek, dne 14. t. m. ob 4. uri popoldne.

Ij Ljubljanski katehet se vabijo za danes popoldne ob 5. uri na kratak sestanek v posvetovalnico Jugoslovanske tiskarne. Razgovor o nujnih zadevah.

Ij Starošinski sestanek se vrši v sredo, 12. maja zvečer ob pol 9. v srebrni dvorani hotela Union. Ker bodo v razgovoru važne društvene zadeve, prosim zanesljivo udeležbo. — Dr. Božič.

Ij Odborova seja »Društva za mladinske domove« se vrši danes ob pol 5. popoldne v Jugoslovanski tiskarni.

Ij Prosvetno društvo za kolodvorski okraj vabi vse svoje člane in prijatelje k velenanimivemu predavanju, ki ga priredi danes, v torek 11. t. m. na verandi hotela Union. Začetek točno ob 8. uri zvečer. Predava monsignor Steska. (k)

Ij Zveza služkinj priredi na Vnebohod ob pol 5. uri popoldne društveni shod. Shoda se kot gostje tudi lahko udeležijo gospodinje, katere naj vzamejo prostor na galeriji. (k)

Ij Zveza uradnih in trg. nastavljenk priredi na Vnebohod pešizlet k sv. Katarini. Odhod od kavarne Evropa točno ob pol 7. uri zjutraj. Za sv. mašo preskrbljeno. V slučaju slabega vremena izlet odpade. (k)

Ij Akademija v korist srednješolski mladini iz zasedenega ozemlja se vrši v sredo dne 12. maja ob pol 9. uri zvečer v veliki dvorani hotela Union. »Odbor Primor« se je lotil velikodušne naloge, da priredi v Unionu Akademijo v korist onemu delu slovenske mladine, ki mora študirati izven svoje domovine. Opozarjamo občinstvo na to prireditev, ki bo nudila obilo lepih točk. Gg. pisatelja France Bevk in dr. Sorli bosta predavala; več pesmi bo pela Cirila Medvedova, na klavir jo bo spremljal g. prof. Janko Ravnik. Vjolinist R. Zika bo igral na gosli, spremljal ga bo g. prof. Ravnik. Poleg tega bo nastopil kvartet Primorcev s štirimi pesmimi. Opozarjamo tudi, da bo naslednji dan promenadni koncert v Zvezdi, ki se bo vršil v isti namen.

Ij Odeurštvo ali ljubezen? Pred par dnevi se je zgodil slučaj, ki kaže ni edin te vrste. Neki mož iz zasednega ozemlja je stopil v eno izmed oddelčnih ljubljanskih knjižaren in zahteval 10 izvodov »Krivo-prisežnika« ter 4 izvide »Verige«, gotovo ne v verižniške namene, ampak za izobraževalno društvo v domačem kraju, kjer prirejajo igre in delajo s tem gotovo delo večje kulturne važnosti kot omenjena knjigarna, ki je zahtevala za omenjene knjige krog 400 K ali 84 lir, ko je zvedela, od kje mož prihaja. Jasno je, da omenjeni človek knjig ni vzel, ker jih je dobil v drugi knjižarni za 64 K 80 vin. Čudno se nam zdi, kako ta dvojna mera v cenah in sicer v tako veliki razliki. Če že nimamo smisla in srca za to, da bi podpirali naše knjižnice in naša društva na oni strani, vsaj ne obtežujemo jim dela s tem, da jim računamo knjige po bajno visokih cenah, da jim je nemogoče, nakupovati jih, če pomislimo, s kakimi sitnostmi in nevarnostmi je zdru-

ženo prosvetno delo na oni strani demarkacijske črte.

Ij Nogometna tekma. V četrtek in petek dne 13. in 14. maja se vršita na prostoru S. K. Ilirija dve veliki nogometni tekmi med prvimi moštvi S. K. Ilirija ter Beogradskim športnim klubom iz Beograda. V nedeljo pa tekmuje na istem igrišču S. K. Olympia iz Karlovca proti naši Iliriji. Začetek vsake tekme ob 18. uri. Vtopnina običajna. Ob vsakem vremenu.

Ij Tatvina v tajništvu Samostojne kmetijske stranke. Iz tajništva Samostojne kmetijske stranke v Ljubljani je bil ukraden ob 9. ure popoldne dne 9. t. m. do 8. ure zjutraj dne 10. t. m. pisalni stroj »Courier«. Pokrov istega so tatovi pustili. Stroj je zeleno barvan in in popolne tipe za slovensko pisavo in tudi črko č. Svod črke s je bil svojočrko zlomljen in je nadomeščen z drugim, ki je iz nekoliko drugačnega materiala. Tudi nikljaste »štan-gice« s vdelano metersko mero ob gumijevem valju, na katerega črke udarjajo, pri tem stroju ni bilo. Pisava je vidna. Tako-zvani »Rücksteller« ne deluje brezhibno.

Ij Potrjena kokoš. Ko je včeraj uradovala v Mestnem domu naborna komisija, priskaklja v dvorano kokoš. In zginila je resnost z obrazov članov naborne komisije in pričelo se je glasovanje, če je kokoš sposobna ali nesposobna. Soglasen sklep se je storil, da je sposobna za namizo.

Ij Komunist Franc Perdan se je po usodnem dogodku na Zaloški cesti dne 24. m. m. le javil policiji. Mož trdi na dolgo in široko, da je čisto nedolžen, da komunistična stavka ni bila politična in je seveda na »Slovenca« in »Večerni list« zelo hud. Na Zaloški cesti je zadel Perdana krogla pod levim očesom in je mož še vedno obvezan in izgleda kakor invalid.

Gospodarstvo.

g Gospodarska banka. Opozarjamo na poziv k subskripciji delnic nove »Gospodarske banke« v Ljubljani. Nova banka je namenjena v prvi vrsti gospodarskim potrebam našega združenstva, ki takega zavoda nujno potrebuje zlasti v sedanjih časih, ko skuša tuji kapital dobiti premoč na našem trgu. Kakor se čuje, vlada za novo banko veliko zanimanje in so bile že v prvih dneh podpisane znatne vsote. Prijave za subskripcijo sprejema Zadruga zveza v Ljubljani.

Dr. Rostohar kontra Uhlir.

Za sodbo je vladalo velikansko zanimanje, posebno v pravnih in akademičnih krogih. Odlično občinstvo je napolnilo razpravno dvorano okrajnega sodišča in prostor pred njo. Dr. Rostohar in ing. Uhlir sta osebno navzoča s svojima zastopnikoma. Sodnik pride in pravi dovipno g. dr. Oblaku: »Pristojbino za sodbo prosim! 78 K znaša, če jo ne dobim ne bom sodil, ker novi predpisi tako določajo!« Dr. Oblak izroči sodniku kolke katere pritisne na papir in prav počasi narekuje uvod h koncu senačne razprave, v kateri je prvi razpravljal okrajni sodnik dr. Lajovic enkrat, nadaljeval jo v dveh razpravah svetnik Potrato in jo v dveh razpravah in s posebno razglasitvijo končal okrajni sodnik Avsec, ki je razglasil sledečo sodbo:

Inž. Hugo Uhlir je kriv, da je dne 24. aprila 1919 proti dr. Kraigherju v kavarni »Union« govoril, da si je dal dr. Rostohar na nepošten način po vajih nositi erarično blago na dom, češ da mu je pripovedoval neki častnik Freywald, da je dobil in dal aretirati dva vojaka, katere sta mu pripovedovala, da neseta ukradenno perilo na Rostoharjev dom po njegovem naročilu. V smislu § 493. k. z. se obsodi inž. Uhlir na 5000 K denarne globe, povrniti mora tudi tisti del stroškov, kateri odpade na ta del razprave.

Oprosti se pa inž. Uhlir od obtožbe: I. da bi bil koncem februarja I. 1919 v kavarni »Union« govoril dr. Kraigherju in dr. Ramovšu, da si je dr. Rostohar prilažil milijone.

II. da je v pripravljalnem spisu trdil o dr. Rostoharju, da si je od tujega denarja 141.000 K prisvojil in ga dolžil lažljivo hudodelstva poneverbe. Za ta del tožbe nosi stroške dr. Rostohar.

Najnovejša poročila.

OSREDNJA ZADRUGA ZA PRESKREB DRŽAVE.

IDU Belgrad, 10. maja. Osnovana je zadruga za preskrbovanje potrebnih krajev z osnovnim kapitalom 30 milijonov dinarjev. Zadruga bo imela monopol za preskrbovanje vse države. Ta zadruga bo imela edina tudi monopol za izvoz odvisnih živil. Član zadruge more biti vsak naš državljani, toda prvenstvo imajo poljedelci, konzumne in poljedelske zadruge. Vsaka delnica znaša 5000 dinarjev, toda posamezni član more nakupiti največ 30 delnic. Na vsake tri delnice pride en glas. Zadruga bo preskrbovala s potrebnimi vojsko, kakor tudi oskrbovala vse potrebe države. Polovico članov uprave voli vlada, drugo polovico pa skupščina zadruge. Izšla je že ministrska naredba, po čije načelih bo rešena preskrba dežele in izvoz potom nove zadruge. Zadruga stoji pod kontrolo državnih oblastí. Z delovanjem prične z novo žetvijo.

ZEDINJENJE SAMOSTALCEV IN RADIKALCEV.

Belgrad, 15. maja. »Tribuna« poroča, da se vedno bolj širi med srbskim prebivalstvom misel zopetne združitve samostalcev in radikalcev v staro radikalno stranko. Vsled tega je mogoče, da ostane vodja samostalcev vodja brez vojske.

ČEHOSLOVAKI ZA JUGOSLOVANSKE DIJAKE.

LDU Belgrad, 10. maja. Čehoslovaška vlada je votirala gotovo vsoto denarja za zgradbo posebnega doma v Pragi, v katerem bi imeli jugoslovenski dijaki na razpolago stanovanje in hrano, in sicer siromašnejši brezplačno, imovitejši pa po znižani ceni.

NOVI DENAR.

LDU Belgrad, 10. maja. V Belgrad so dospeli iz Pariza trije vagoni novi jugoslovenskih novčanic. V kratkem se prične izmenjava starih avstro-ogrskih bankovcev, v kolikor so še v prometu.

PLEMENSKA ŽIVINA ZA SRBijo.

LDU Belgrad, 10. maja. Ministrstvu za kmetijstvo je odobren kredit 4 in pol milijona dinarjev za nabavo plemenske živine, in sicer izključno za potrebe Srbije. Živina se bo v prvi vrsti nabavljala v naši državi in šele potem v tujini.

BORZA.

LDU Zagreb, 10. maja. Devize: Berlin 295—300, Italija 720—730, New York 16.300, Pariz 1050, Praga 260—264, Švica 2900, Dunaj 67—68; valute: ameriški dolarji 13.300 do 13800, avstrijske krone 64, carski rublji 198—202, čehoslovaške krone 235, 20 kronski zlati 480—500, angleški funti 630, francoski franki 960—1050, napoleoni 480—500, nemške marke 276—280, rumunski lei 270 do 272, italijanske lire 690—700.

Prosveta.

pr Koncert najboljših čeških pevcev v Ljubljani. Slavni češki pevski zbor »Smetana«, nekdanji »pariški odbor«, pride v petek, dne 14. maja v Ljubljano in priredi v soboto, dne 15. maja velik koncert v unijonski dvorani. Vstopnice za ta v mnogih ozirih znameniti koncert se že prodajajo v trafikih v Prešernovi ulici. Odkar je »Smetana« pred 18 leti na binkoštno nedeljo prvič koncertiral v ljubljanskem Narodnem domu in odkar je pri nas koncertiral enako slavni češki pevski zbor moravskih učiteljev, ni bilo v Ljubljani tako idealno popolnega koncerta z moškimi zborom, kakor bo prihodnjo soboto koncert Smetane v Unionu. Naj se vsak zaveden Slovenec in vsak član ljubljanskih pevskih društev sigurno udeleži tega koncerta, da bo občinstvo in izvajajoči pevci ljubljanski spoznali in se naučili ceniti idealno pevsko zborovsko umetnost, pravo disciplino, vztrajnost, zmožnost, lepoto in naresničnejše stremljenje. Zbor »Smetana« priredi v Jugoslaviji osem koncertov: dne 5. maja v Mariboru, 7. in 8. maja v Zagrebu, 10. in 11. maja v Belgradu, 12. maja v Novem Sadu, 13. maja v Subotici in dne 15. maja v Ljubljani. Velikansk je bil uspeh čeških

pevcev v Zagrebu. Zagrebčani so hoteli tudi s tem češkim pevcem pokazati naklonjenost, da so koncertnim vstopnicam za vsak sedež brez razlike vrst določili ceno po 100 kron, tako da bo poleg velikanskega moralnega uspeha tudi materialni uspeh v Zagrebu največji v Jugoslaviji. Slovenci, storite v Ljubljani svojo dolžnost!

Kdor bi vedel kaj o Maksimilijanu Ivančiču, katerega zadnji naslov je: 1419 E 47th st. Cleveland Ohio, Amerika, prosim, da mi blagovolji sporočiti. Ivančič Jakob, dijak, Ljudski dom, II. nadstr., Ljubljana.

Iščelj se stariši otrok Arčon Marije, 13 let, Gabriela, 9 let in Fanice, 6 let iz Renč pri Gorici. Kdor ve, kje se nahajajo, naj javi Posredovalnemu uradu za begunce v Ljubljani, Dunajska cesta 38.

Poslano.

Mesarji iz stojnic na Vodnikovem trgu.

Pod aprovizacijo v tukajšnjih dnevnikih z dne 9. maja je bil priobčen sklep mestnega magistrata sporazumno z odsekom za prehrano glade tržnih cen govejega mesa, in sicer: za mesarje na stojnicah so določene cene govejega mesa I. vrste po 26 kron in II. vrste po 24 kron, med tem ko za one, ki imajo svoje lokale in shrambe I. vrste po 28 kron in II. vrste po 26 kron.

Zoper ta sklep smo primorani ugovarjati in predložiti naše stališče sledeče:

V prvi vrsti se poudarjajo od strani mesarjev v mesnicah režijski stroški, katerim moramo odločno oporekati, ker nimajo splošno nobene pravne podlage.

Mesarji na stojnicah plačujemo iste davke in doklade kakor mesarji v mesnicah, isto tako vse pristojbine na klavnici, užitino itd. Nadalje kupujemo živino po istih cenah kakor drugi mesarji, ne dobivamo mesa niti za vinar ceneje, pač pa moramo blago večkrat preplačati, samo da si svoje stalne odjemalce in naročnike obdržimo.

Mesarji na stojnicah nismo pretrgali niti trenutke prodaje mesa, smo delali le v korist ljudstva, nasprotno so pa oni v mesnicah bojkotirali v najhujših časih, kar jim je bilo tem lažje in brez vsake zgbue, ker so svoje blago po 38 kron 70 vinarjev prodali voljavstvu. Mi smo imeli tedaj zgbue, drugi pa lep dobiček in si na ta način nakopili lepo premoženje, ker smo bili od oblasti primorani prodajati meso po 22, oziroma 24 kron.

Tudi je dejstvo dognano, da nam mesarji v mesnicah umazano konkurirajo po sejmih in sploh na deželi, ker kupujejo živino po 2 kroni in še več dražje kot mi, kar tudi lahko store, ker meso tudi dražje prodajajo.

Mesarji na stojnicah kupujemo ravno tako živino in prodajamo meso iste vrste ali pa še boljše kot pa oni v mesnicah, razlika je edino ta, da nam kmet živino ne proda za ceno, ki bi bila prodajni ceni primerna, ker jo našim konkurentom odda za 2 kroni in celo dražje, ker imajo oni razprodajno ceno vso drugačno, tako, da pomenja razlika pri paru volov, t. j. v enem dnevu 600 kron, kar bi znašalo celo najemnino na leto za lokal mesarjev v mesnicah.

Konstatirati moramo, da imajo mesarji na stojnicah iste režijske stroške kot pa mesarji v mesnicah, če ne višje, ker mesarji v mesnicah svoje neprodano blago lahko spravijo na lico mesta, med tem ko moramo mi istega preplati zopet na klavnico, s čemur nam narastejo zpetni stroški.

Tudi je resnica, da imajo večinoma mesarji v mesnicah poleg mesarske obrti še drug posel kakor gostilno itd., kjer svoje še neprodano meso lahko drago na svoje goste razpečajo.

Če mi prodamo na teden po 3 vole, plačamo tedaj vse režije na to ceno, kakor je omenjena mesarjem v mesnicah.

Tudi so bili sedanjí mesarji na stojnicah večidel mobilizirani ves čas svetovne vojne, svoje male prihranke, ki so jih imeli, jih je zaostala družina porabila in prišli so iz vojne skoraj brez vsakih sredstev domov. Prišli so svojo obrt vnovič, seveda, ker ni bilo kapitala z malim dobičkom, samo, da so preživeli svojo rodbino in pa ustregli odjemalcem.

Vprašamo tedaj slavni mestni magistrat, odsek za prehrano in pa tudi zadrugo mesarjev, kake režije, koliko jih je bilo mobiliziranih in kako zgbue so imeli mesarji v mesnicah med vojno in po prevratu.

In kakšne režije so pri mesarjih v mesnicah sedaj, v koliko so večje kot pa pri nas, to se naj nam dokaže in razloži, da bomo zamogli to dejstvo upoštevati tudi kot strokovnjaki.

Mesarji iz stojnic.

* Uredništvo za spise pod tem naslovom ni odgovorno.

Išče se oženjen vrtnar za zelenjavo in druga v vrtnarsko stroko spadajoča dela. Prosto stanovanje in dobra plača. Natančne poudbe z nav. iho zantev pod šifro »Vrtnar št. 1742« na upravo lista.

Kupim gozd ali večje gozdno posest v blizu železnice in prosim popis posestva, navedbo vrednosti ter najnižjo ponudbo. Istotako kupim trame, žagance, dule, remene, drva, buje itd. Ponudbe s zadnjo ceno na vagon Vaše postaje pod »Izvoz lesa« banka« na Anončni zavod Drago Beseljak Ljubljana, Cankarjevo nabrežje 5.

30.000 kom. zidarske opeke

se potrebuje proti takojšnji dobavi. Ponudbe z naznačbo cene, loco kolodvor Boh. Bistrica, je vpsolati na naslov. Gradbena pisarna elektrarne Boh. Bistrica. Reflektira se samo na prvovrstno opeko.

Za ze eno krmo

priporočamo sledeča semena:
grahoro čisto ali pomešano z ovsem po K 420 kg
lečo za krmo " " 460 "
grah za krmo " " 320 "

Sever & Komp.

Ljubljana, Wolfova ul. 12.

Prispevalce za sklad S. L. S.

Mučj Vas glavobol? Zobobol? Trganje v uduh? Malo Fellerjevega pravega Elza-fluida in odpravljene so bolečine! 6 dvovalnih ali 2 veliki specialni steklenici 36 K. Fellerjev Elza mentolni črtnik, en komad 4 krone.

Želodec Vam ni v redu? Nekaj pravih Fellerjevih Elza-kroglic! Te so dobre! 6 škatlji 18 K. — Pravi balzam 12 steklenic 36 K. — Prava švedska tinktura 1 velika steklenica 12 K. — Omot in poština posebej, a najceneje. Eugen V. Feller, Stolica donja, Elza trg št. 134. Hrvatska.

Proda se figovo drevo, 2 m 30 cm visoko, ki dozori vsako leto. Zelo prikladno za kak solnčni balkon. Več pava uravnistvo pod št. 1802.

Ženitna ponudba!

Premožen, izobražen, ugleden, dobroščten, mlad, samostojen veletrgovec in posestnik, smpatične zunanosti, mirne zdrave narave se v svrhu ženitve želi seznaniti z gospoico ali mlado veselo idovo enakih lastí, neona: eževane minulosti, izgledne rodbine, z veseljem voditi gospodinjstvo, trgovino, zdrave in razvite postavbe. Na premoženje se toliko ne ozira kakor na pošten značaj in se v prometni kraj tudi prižene. Le resne ponudbe z natančnimi podatki tudi s sorodniške ali prijateljske strani prošim varovaje diskretnost v dvojni kuverti pod znakom: »Modra korajžna bod.« srečna zadovoljna boš, na Anončni zavod Drago Beseljak Ljubljana, Cankarjevo nbr. 5.

Sirite »Slovenca«!

Ženitna ponudba.

Gospodična iz znanega rodbina, vajena v diti večje posestvo in trgovino, z lepo vrgojo, samostojne minulosti, prijame znaností, krog tridesetih, s sto tisoč kron premoženja želi spoznati treznega, zdravega, prižnega in modrega moža, mirne narave ki naj vse svoje razmere zaupno pokaži pod ustopeno šifro, da zamore dobiti: »Nedolžno sice la pridne roke« na anončni zavod Drago Beseljak, Ljubljana, Cankarjevo nabrežje št. 5.

Pisarniški

uradnik

z daljšo prakso v trgovini z moko se takoj sprejme. Pismene ponudbe naj se predložijo osebnó ravnateljskemu žitnega zavoda v Ljubljani. 1752

"MIRNI DOM"

prvi jugoslovanski sanatorij za notranje živčne bolezni in za rekonvalescento. Pojasnila daje vodja Dr. Čeh. Pošta Gornja Kungota pri Mariboru.

Dr. Vilém Némethy odvetnik v Dolnji Lendavi sprejme v svojo pisarno pod ugodnimi pogoji

koncipienta

ali sodnika, odnosno odvetnika, ki bi stopil v kompanijo. Ponudbe v katerih naj se staviyo zahtevo, sprejme gorenji.

Izgubila se je v nedeljo zjutraj ru-
java suknja in črn
klobuk. Pošten najditelj se naproša,
da jo proti dobri nagradi odda v Ko-
lodvorski ulici št. 3.

Bivši železniški sprevednik je najbolj
zanesljiv spremljevalec vagonov.
Gre tudi izven Jugoslavije. Naslov v
upravi pod št. 1748.

Trgovina s Pogačarjevega trga se je
preselila na Sv. Petra cesto 22 in
se priporoča cenjenim odjemalcem.
— Sprejemajo se vsa naročila

pletarske obrti.
Anton Merhar.

Proda **krava s telelom.** dobra
se lepa suknja in črn
klobuk. Pošten najditelj se naproša,
da jo proti dobri nagradi odda v Ko-
lodvorski ulici št. 3.

Proda se v Ljubljani
enonadstropna hiša
z lepimi ograjenim vrtom. Naslov pri
upravi lista pod št. 1811.

Usakovrstne stare kovine
(baker, medenino, cink, kositer) ter po-
sode od karbida (bobne) plačuje po
najvišjih cenah Broznik & Fritsch,
trgovina z železnino, Ljubljana, Can-
karjevo nabrežje št. 1.

Dr. Ivan Stanovnik odvetniški koncipijent	Narte Velikonja vladni koncipist
Anka Stanovnik roj. Jeglič	Ivanka Velikonja roj. Jeglič
poročena	poročena
10. maja 1920.	
Horjul	Ljubljana Dol-Olica Ljubljana
Brez posebnega obvestila.	

Potrjim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem
in znancem, da je naš iskrenoljubljeni soprog, oče, stari oče,
brat, stric in tast, gospod

LUDOVIK ŠTRAUS
trgovec

v nedeljo dne 9. t. m. ob 4. uri zjutraj previden s tolažili svete
vere mirno v Gospodu zaspal.
Pogreb nepozabnega rajnika bo v torek dne 11. maja 1920
ob 2. uri popoldne iz hiše žalosti Škofja ulica 17 na pokopa-
lišče k Sv. Križu.

Sveta maša zadušnica se bo darovala v sredo dne 12. t. m.,
ob 7. uri zjutraj v cerkvi Srca Jezusovega v Ljubljani.

Ljubljana — Maribor, dne 9. maja 1920.

Marija Štraus, soproga, Ludovik Štraus, revident juž. žel., sin,
Marija Štraus, učiteljica, hči, Henrik Štraus, brat, Anica Štraus,
sinaba, Jerica Štraus, vnukinja. Vsi ostali sorodniki.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Krojaški pomočnik se išče za tako
na deželo. —
Šporar, kroj. mojster, Rašica, Vel. Lašče
se vrši

Razglas.
XII. redni občni zbor „Kreditnega društva
mestne branilnice ljubljanske“
dne 18. maja t. l. ob 3. uri po-
poldne v hranilnični posveto-
valnici s sledečim sporedom:
1. Čitanje zapisnika o XI.
rednem občnem zboru.
2. Odborovo poročilo o dru-
stvenem delovanju v l. 1919.
3. Poročilo računsko-pregle-
dovalne komisije o računskem
zaključku za enajsto poslovno
dobo.
4. Določitev števila odbor-
nikov in njih namestnikov ter
upravnih organov.
5. Volitev članov računsko-
pregledovalne komisije in njih
namestnika.
6. Raznoterosti.

Fran Ksaver Stare
predsednik.

Tužnim srcem, v globoki
žalosti naznanjamo sorodni-
kom, prijateljem in znancem,
da je nama umrl čez vse ljub-
ljeni, predobri soprog, oziro-
ma stric, brat, svak, gospod

Ivan Roth,
sodnijski nadoficijal, zemljiš-
ki knjigovodja v Krškem,
v soboto, 8. t. m. ob eni uri
ponoči po dolgotrajni bolezni,
previden s sv. zakramenti, v
60. letu svoje starosti. Pogreb
dragoga rajnika se vrši v
ponedeljek, 10. t. m. ob 4. uri
popoldne na pokopališče v
Krškem.

Sv. maša zadušnica se bo-
de brala v torek, 11. t. m.
zjutraj ob osmi uri pri Sv.
Križu v Krškem.

V Krškem, 8. maja 1920.

Marjeta Roth, Franja Tuma,
soproga, nečakinja.

Več vagonov stisnjenega in odprtega
sladkega subega zdra-
vega sene in par vagonov detelje
(prima) je naprodaj pri Ivanu Kōnig,
Nove Laze 47, p. Koč. Reka. 1776

Zanesljiv polir
in več **zidarjev** se sprejme
dobrih delo. Poizve se Sv. Petra cesta 23,
Ljubljana. 1771

Novodošlopavo
KADILO
se dobi v vsaki množini po nizki ceni
pri svečarju J. KOPACU v Ljubljani
GOSPOSVETSKA CESTA številka 90.

Pisalni stroj „Oliver“ v brezhibnem
stanju se pro-
da. Naslov v upravi „Slov.“ pod št. 1768.

Odpadki od žage,
drva in žaganje
zelo pripravno tudi za kurjavo v tovar-
nah s parnimi obrati, se oddaja stalno
po zelo nizkih cenah. Pri večjih mno-
žinah skupaj znaten popust. **Ivan Šiš-
ka**, tovarna parketov in parna žaga
Ljubljana Metelkova ulica 4.

Proda se
VILA
na Ahaceljevi cesti 1. Porudbe spre-
jema pisarna dr. Pegana Dunajske
cesta 38, Ljubljana.

Pozor blejski letoviščarji!

1000 m² obsegajoče zemljišče, ki se nahaja na malem griču s krasnim
razgledom, med železniškima postajama Bled-Vintgar, zelo primerno
za zgradbo vile ali letoviškega poslopja, se proda po primerni ceni.
Več se izve v trgovini Avgust Cadež, Ljubljana, Kolodvorska ul. 35.

Brez posebnega obvestila.

+

Globoko potrjeni naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem
in znancem, da je naš iskrenoljubljeni soprog, sin, brat in svak,
gospod

Bogomil Berbuč
civilni komisar za Prekmurje

danes, dne 9. maja 1920 v Radgoni po dolgi mučni bolezni, ki si
jo je nakopal v italijanskem vjetništvu mirno v Gospodu zaspal.
Pogreb v Radgoni bo v torek dne 11. t. m. ob 16. uri po-
poldne na kolodvor, odkoder se ga prepelje v Ljubljano, kjer
se vrši pogreb v četrtek, dne 13. t. m. ob 16. uri popoldne iz
glavnega kolodvora na pokopališče k Sv. Križu.

Gorica-Ljubljana, dne 9. maja 1920.

Ela Berbuč roj. Kuhelj, soproga.
Profesor Ivan in Fani Berbuč, stariši.
Bogo in Jelica Berbuč, brat in sestra.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Gospodarska banka v Ljubljani.

Poziv k subskripciji delnic.

Ministrstvo trgovine in industrije je z odlokom z dne 4. marca 1920, VI. št. 299 dovolilo podpisanim usta-
novitev delniške družbe „Gospodarska banka v Ljubljani“.

V zmislu §§ 7 in 8 pravil znaša delniška glavnica 4.000.000 K in je razdeljena na 10.000 v gotovini polno
vplačanih delnic po 400 K, ki se glase na prinositelja. Ta delniška glavnica se sme na predlog upravnega sveta
po sklepu občnega zbora zvišati do 8.000.000 K, z izdajo nadaljnjih delnic po 400 K, ki se morajo v gotovini polno vplačati.

Osnovno glavnico 4 milijonov kron oddamo v javno subskripcijo in sicer

10.000 delnic po K 400.— nominale.

Nominalna cena se mora pri subskripciji takoj v gotovini polno vplačati odbivši 4 % kot obresti od dneva
vplačila do 30. junija 1920. Vrh tega je vplačati za stroške izdaje delnic po K 20.— za vsako delnico.

Subskripcija se vrši od 10. maja do 31. maja t. l.

Prijave sprejema: **Zadružna zveza v Ljubljani.**

Delnice so deležne čistega dobička od 1. julija 1920 ter so opremljene s kuponom za pol leta od 1. julija do
31. decembra 1920.

Vsakemu subskribentu bo izdala Zadružna zveza potrdilo o številu subskribiranih delnic in o celokupnem
vplačanem znesku.

Subskribentom se bo o dodelitvi delnic poročalo.

Po dodelitvi delnic se izroče subskribentom proti vrnitvi potrdil o subskribiranih delnicah začasna potrdila
o številu vplačanih in dodeljenih delnic. Subskribentom, katerim se sploh niso mogle dodeliti delnice ali pa ne v
znesku pri subskripciji vplačane svote, se vrne obenem odgovarjajoči znesek oziroma prebitek.

Delnice se izroče pozneje proti izročitvi začasnih potrdil o dodeljenih delnicah.

V smislu § 16 pravil daje na občnem zboru vsakih pet delnic po en glas.

V Ljubljani, 3. maja 1920.

Josip Burgar, posestnik, Hraše pri Smledniku.
Franc Cerar, tovarnar, Stob pri Domžalah.
Karol Čeč, ravnatelj Jugoslov. tiskarne v Ljubljani.

Ivan Finžgar, posestnik, Breznica.
Vladimir Kobi, veleposestnik, Breg pri Borovnici.
Jernej Kopač, tovarnar, Spodnja Šiška.

Fr. M. Kramberger, tovarnar, Domžale.
Evg. Legat, ravnatelj Zadružne zveze v Ljubljani.
Dr. Ivan Mazeč, odvetnik, Litija.